

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/128/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8811204431
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8811204431.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobkyne: C. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. S. č. XXX, XXX XX, štátny občan B., zast. JUDr. Stanislav Kaščák, advokát so sídlom Vranov nad Topľou Ulica 1. Mája č. 1246, 093 01, proti žalovaným v: 1. rade Q. V. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XX/XX, M. XXX XX, štátny občan B. 2. rade Q. V. B., bytom Y. XX/XX, M., 093 01, štátny občan B., obidvaja zast.: JUDr. JCLic. Tomáš Majerčák PhD. Južná trieda 28, 040 01 Košice, 3. rade Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s, Dostojevského rad 4, Bratislava 815 74, IČO: 00 151 700, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní žalobkyne a žalovanej v 3. rade proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 10C/59/2011 - 295 zo dňa 12.12.2018 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok okrem výroku o trovách konania.

Zrušuje rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovaným v 1., 2. a 3. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1., 2. a 3. rade v celom rozsahu.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplata škody vo výške 5.639,63 eur s úrokom z omeškania a priznania nemajetkovej ujmy vo výške 100.000 eur na tom skutkovom základe, že v dôsledku dopravnej nehody zo dňa XX.XX.XXXX, ktorej vinníkom bol žalovaný v 1. rade ako vodič motorového vozidla, došlo k úmrtiu jej syna C. Q., nar. XX.XX.XXXX. Rozsudkom zo dňa 20.03.2012 sp. zn. 10C/59/2011, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 07.11.2013 č. k. 19Co/138/2012-141 bolo rozhodnuté o základe uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a žaloba v časti o zaplata škody vo výške 5.639,63 eur s príslušenstvom bola zamietnutá. Prvoinštančný súd v ďalšom konaní sa preto sústredil na zistenie a vyhodnotenie výšky nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

3. Prvoinštančný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobkyňa už v podanej žalobe listinnými dôkazmi preukázala, že smrť jej syna C. Q. mala na jej osobnosť veľmi negatívne následky, v dôsledku čoho začala pravidelne ako pacientka navštevovať psychiatrickú ambulanciu V. F. A., v ktorej je stále evidovaná ako pacientka. Od roku 2009 trpí depresívnou epizódou, a to po tragickom úmrtí jej syna, odkedy začala užívať antidepresíva. Jej psychická ujma dlhodobého charakteru je preukazovaná potvrdeniami z uvedenej psychiatrickej ambulancie. Táto ujma vznikla v súvislosti s úmrtím jej syna C..

Vo výpovedi sa podrobne vyjadrovala k svojmu zlému psychickému stavu, ako sa jej zmenila k horšiemu kvalita života, o svojom smútku a trápení, ktoré prežíva od smrti syna. Na počesť a pamiatku syna sa pravidelne organizuje každoročne futbalový memoriál. V dôsledku traumy prišla o zamestnanie ako vedúca predajne spoločnosti E. Q., lebo nebola spôsobilá riadne sa sústrediť a podávať adekvátne pracovné výkony. K zmenám v osobnosti žalobkyne bola vo veci vypočutá ako svedkyňa jej dcéra J. Q. a svedok R. V., ktorí obaja potvrdili tvrdenia žalobkyne o jej správaní sa a prežívaní pred a po smrti syna C., ako sa z veselej ženy žijúcej spoločenským životom stala uzavretá osoba, ktorá v nevyhnutnej miere udržiava sociálny kontakt s okolím.

4. Citujúc ust. § 13 ods. 1 - 3 Občianskeho zákonníka prvoinštančný súd po vykonanom dokazovaní skonštatoval, že mal preukázané, že žalobkyňa v dôsledku smrti svojho syna C. Q. utrpela závažný, neoprávnený a nezvratný zásah do práva na ochranu jej osobnosti. Primeraným zadostučinením je náhrada utrpenej nemajetkovej ujmy v peniazoch. Iné prostriedky satisfakcie - trestnoprávne odsúdenie vinníka nehody Q. V. rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 12T 131/2009 z 20.01.2010 nie sú dostatočné na zmiernenie ujmy a prežitých útrap žalobkyne. Výšku náhrady určil súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalobkyňa bola matkou neb. C. Q., nar. XX.XX.XXXX. S motorovým vozidlom M. H., Z.: M. bola dňa XX.XX.XXXX spôsobená žalovaným 1. ako vodičom Q. V., nar. XX.XX.XXXX dopravná nehoda, pri ktorej došlo k úmrtiu syna žalobkyne - C. Q., nar. XX.XX.XXXX. Za tento skutok bol žalovaný v 1. rade vodič vozidla - Q. V. uznaný vinným zo spáchania trestného činu usmrtenia a ublíženia na zdraví a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, a to rozsudkom Okresného súdu Vranov n. T. zo dňa 20.01.2010, č. k. 12T/ 131/2009-264.

5. Bolo súdom prvej inštancie zistené, že žalobkyňa mala s nebohým synom C. výborný vzťah, založený na vzájomnej láske a dôvere. Zavinenu smrťou syna došlo k definitívnemu a nezvratnému prerušeniu psychosociálnych väzieb žalobkyne k synovi v mladom veku XX rokov, kedy syn zomrel. Žalobkyňa má v príčinnej súvislosti s tým poškodenú psychiku v tom ohľade, že jej zmysel života bol vážne poškodený, od smrti syna prestala mať radosť zo života, nedokáže sa vôbec tešiť ani z ničoho radosť, hoci predtým bola veselým človekom, vždy sa vracia v myšlienkach k dopravnej nehode a smrti, má výrazne a vždy len jednostranne depresívne myslenie. Tiež bolo preukázané, že sa narušili jej vzťahy s priateľmi a známymi, pretože žalobkyňa sa stráni spoločenského kontaktu, ktorý pred smrťou syna udržiavala, je uzavretá sama do seba. Tento stav predstavuje závažný neoprávnený zásah do práva žalobkyne na ochranu jej osobnosti.

6. Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd zohľadnil všetky vyššie uvedené skutkové zistenia a určil túto náhradu v sume 25.000 eur. Táto suma je primeranou náhradou s ohľadom na zistené skutkové okolnosti, ako vyplynuli z vykonaného dokazovania. Suma 100.000 eur, ktorej sa žalobou domáhala žalobkyňa je neprimeraná. Žalobkyňa má stále zachované rodinné vzťahy, a napriek dlhodobému ambulantnému liečeniu na psychiatrii nedošlo u žalobkyne k vzniku duševnej choroby. V súvislosti so stanovením výšky náhrady nemajetkovej ujmy poukázal aj na podobné prípady riešené inými súdmi Slovenskej republiky, napr. Krajskými súdmi v Trnave, Žiline, Banskej Bystrici a Najvyššieho súdu SR, ktorých spisové značky konkretizoval s tým, že nimi bola priznaná náhrada ujmy v rozpätí 23.000 a 25.000 eur. Preto žalobe vyhovel čo do výšky 25.000 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

7. Vo vzťahu k výroku o trovách konania, ktorý odôvodnil ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP poukázal na to, že výška priznaného nároku závisela od voľnej úvahy súdu, preto žalobkyňu považoval v celom rozsahu za úspešnú. Priznal jej tak nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

8. Proti uvedenému rozsudku podali odvolanie tak žalobkyňa, ako aj žalovaná v 3. rade.

9. Žalobkyňa podala odvolanie proti výroku II., ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Namietala nesprávne skutkové zistenia súdom prvej inštancie. Svoju nespokojnosť vyslovila s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú považovala za nízku. Podľa žalobkyne priznaná suma 25.000 eur nezohľadňuje tie životné útrapy, ktoré prežíva bez zásadnej zmeny od smrti svojho syna. Už XX rokov ťažko znáša následky jeho smrti, čo preukazovala to dlhodobou ambulantnou liečbou u psychiatra. Ani poukaz na iné konania o podobných priznaných sumách neznamenajú viazanosť pre tento súd. Jej priznaná suma nezohľadňuje prežívané závažné následky. Navrhla preto rozsudok v

napadnutej časti zmeniť a vyhovieť jej v prevyšujúcej časti, teda do pôvodne žalovanej sumy. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania.

10. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, a to proti I. výroku o povinnosti žalovaných v 1. až 3. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 25.000 eur a proti III. výroku o trovách konania, v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie aj žalovaná v 3. rade. Namietala nesprávne skutkové zistenia, ako aj nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie v zmysle § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP. Vyslovila svoj nesúhlas so závermi prvoinštančného súdu čo do priznanej výšky nemajetkovej ujmy a trovách konania. Priznanú nemajetkovú ujmu považuje za neadekvátnu a neprimeranú. Náhrada takejto ujmy prichádza v zmysle § 13 ods. 2 OZ do úvahy iba ak sa iná forma morálneho zadosťučinenia nezdá postačujúca. Ďalšou podmienkou je, že došlo k zásahu v značnej miere. Zadosťučinenie v peniazoch plní satisfakčnú funkciu pri hodnotení konkrétnej situácie, ako aj postihnutej fyzickej osoby čo do veku a postavenia. Zákon neurčuje hranicu výšky nemajetkovej ujmy, nie sú sformulované žiadne objektívne kritériá a podmienky odškodňovania pre určenie výšky nemajetkovej ujmy. Od prvého rozhodnutia v roku 2005 sa v ďalších zvyšuje rozptyl stanovených súm náhrady nemajetkovej ujmy, hoci skutkový základ spočívajúci v strate blízkej osoby a jej následnom negatívnom prežívaní jej manželmi, rodičmi, deťmi alebo súrodencami je v zásade rovnaký. Nemajetková ujma má primárne funkciu satisfakčnú, t.j. zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, jej úlohou je odradiť rušiteľa od protiprávneho konania a je nástrojom špeciálnej a generálnej prevencie. Ďalšia jej funkcia sankčná môže mať rozhodujúcu úlohu pri určovaní jej výšky, lebo jej účelom nie je primárne potrestať škodcu, ale odškodniť poškodeného. Sankčná funkcia ustupuje v prípadoch, ak škodca za svoje konanie bol odsúdený trestným súdom a bol mu uložený trest. Zvýšenie náhrady nemajetkovej ujmy by mohlo byť aj porušením zásady ne bis in idem - ukladaním viacnásobných trestov za to isté konanie. Určitá satisfakcia pozostalým bola poskytnutá už v priebehu trestného konania, vedeného proti pôvodcovi zásahu. Vystáva potreba zohľadnenia prípadného spoluzavinenia poškodeného na vzniku škody, ako aj postoj zodpovednej osoby, spôsobenej škode a pod. V ďalšom poukázal na závery nálezu Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS/2844/14, v ktorom boli formulované kritériá pre určovanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Ide o okolnosti na strane poškodeného, ktoré treba skúmať, a to najmä: a) intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázka hmotnej závislosti pozostalého a usmrtenej osoby, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcie. Za okolnosti potrebné skúmať na strane pôvodcu zásahu sú považované: a) postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenia a pod.), b) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, c) jeho majetkové pomery, d) miera zavinenia škodcu, eventuálne miera spoluzavinenia usmrtenej osoby. Postoj škodcu podstatným spôsobom ovplyvňuje vnímanie ujmy pozostalými, ústretové správanie, ospravedlnenie alebo prejavovaná ľútosť škodcu zmierňuje dopady nemajetkovej ujmy. Je nutné prihliadať aj k majetkovým pomerom škodcu, teda aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov, aby pre škodcu nemala doživotné likvidačné následky a jeho majetkovou likvidáciou neznemožňovala mu viesť znesiteľný a ľudsky dôstojný život. Rovnako nie je prípustné zneužívanie tohto právneho prostriedku na obohacovanie. Parametrami spravodlivého zadosťučinenia sú: a) primeranosť na dosiahnutie účelu kompenzácie, b) proporcionalita, t.j. výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rovnako nie je možné nemajetkovú ujmu priznávať voči právnickým osobám podľa iných kritérií ako voči fyzickým osobám, a to najmä podľa ich schopnosti platiť, lebo by to malo diskriminačný, ale aj trestný charakter. Dôležitým aspektom pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy je aj aplikácia princípu proporcionality porovnaním čiastok prisúdených v iných prípadoch, v ktorých išlo o zásah do osobnostných práv. Poukázala na rozsudok NS ČR sp. zn. 4Tdo/1402/2015 z 12.04.2016, kde bola odporúčaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v rozpätí 25.000 až 500.000 Kč, v typovom prípade najbližších osôb (manžel, rodič a deti). Tiež poukázala na rozsudky Krajských súdov Banská Bystrica, Trnava, Bratislava IV., Žilina, Prešov, Trenčín, ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré špecifikoval, a podľa ktorých boli priznané rôzne sumy najbližším príbuzným v rozpätí od 6.638 eur až po 23.000 eur. Tvrdila, že z vykonaného dokazovania v predmetnej veci vyplynulo, že úmrtie syna žalobkyne závažnejším spôsobom nezasiahlo jej ekonomickú a sociálnu integritu, keďže nešlo o jej jediné dieťa, nebola na neho odkázaná ani pomocou, ani výživou. Vo vzťahu k ďalším dvom deťom žalobkyňa nie je ochudobnená o rozvoj rodičovských väzieb. Pri rozhodovaní o primeranej výške náhrady je nutné vziať do úvahy aj okolnosť, že k dopravnej nehode došlo nedbanlivým konaním žalovaného v 1. rade, nešlo o úmyselný trestný čin, nebol spôsobený pod vplyvom alkoholu a žalovaný v 1. rade bol za skutok právoplatne odsúdený. Žalovaný v 1. rade za uvedený skutok nesie následky a žalobkyni sa ospravedlnil, tiež nahlásil žalovanej v 3. rade vznik škody. V ďalšom odvolateľka vyslovila názor, že pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy je možné vychádzať aj zo z. č.

514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v zmysle § 17 ods. 3 so záverom, že nemôže byť priznaná vyššia suma, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi v zmysle z. č. 215/2006 Z.z., ktorý bol nahradený z. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov. Prípustná výška odškodnenia v zmysle uvedeného je 50 - násobok minimálnej mzdy, ktorá sa prípadne rozdelí medzi poškodených rovnakým dielom. V roku 2006, kedy došlo k úmrtiu syna žalobkyne, bola minimálna mzda 295,50 eur, pričom 50 - násobok predstavuje sumu 14.775 eur, preto podľa nej priznaná suma vo výške 25.000 eur prevyšuje túto náhradu. Na záver uviedla, že v obdobných veciach týkajúcich sa náhrady nemajetkovej ujmy sú rozhodovacou praxou slovenských súdov priznávané peňažné náhrady v rozpätí od 5.000 eur do 15.000 eur, preto napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za nesprávne, lebo priznaná náhrada je neúmerná spôsobenej ujme a okolnostiam, za ktoré k porušeniu práva došlo a vybočuje z rámca rozhodovacej praxe súdov v obdobných veciach. Žalovaná v 3. rade zdôraznila princíp legitímneho očakávania s poukazom na judikatúru súdov SR, čo znamená rešpektovanie určitej línie rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít v obdobných veciach.

11. Žalovaná v 3. rade namietala aj výrok rozsudku súdu prvej inštancie čo do trov konania s poukazom na § 255 ods. 1 a 2 CSP so zdôraznením zásady úspechu vo veci, ktoré je zákonným kritériom priznávania náhrady trov konania v sporových konaniach. Uviedla, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy tú skutočnosť, že žalobou sa žalobkyňa domáhala nielen náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 100.000 eur, pričom jej bola priznaná náhrada vo výške 25.000 eur, ale žiadala priznať aj náhradu škody vo výške 5.639,63 eur a tento nárok jej bol právoplatne zamietnutý rozsudkom zo dňa 20.03.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/139/2012 zo dňa 07.11.2013 s tým, že o náhrade trov konania bude rozhodnuté v konečnom rozsudku. Žalobkyňa bola čo do náhrady škody v celom rozsahu neúspešná a v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bola úspešná v rozsahu 25 %. Uvedenému súd prvej inštancie nevenoval žiadnu pozornosť pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania, preto dospel k nesprávnemu rozhodnutiu o nároku na náhradu trov konania.

12. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila iba žalovaná v 3. rade tak, že považovala za absurdné tvrdenie žalobkyne o priznaní jej náhrady v žalovanej sume. Opätovne zotrvala na dôvodoch podaného odvolania. Rovnako poukázala na rozhodnutie ESPL v prípade Kontrová proti Slovenskej republike, ktorým bola priznaná nemajetková ujma v sume 25.000 eur v súvislosti s neoprávneným zásahom do jej osobnostných práv usmrtením jej dvoch maloletých detí (vo veku 5 a 1 rok). Keďže v uvedenom prípade došlo k absolútnemu rozvráteniu a deštrukcii rodinného života, lebo boli usmrtené jediné jej deti, došlo tak k úplnému znemožneniu napĺňania vzťahu rodič a dieťa a pri hraničnom zjednodušení sa tak jednalo o sumu 12.500 eur k jednému dieťaťu. V prejednávanej veci nebohý syn C. nebol jediným dieťaťom žalobkyne, teda jej citové väzby sú vo vzťahu k ďalším dvom deťom, nie je celkom ochudobnená o rozvoj rodičovských väzieb, k neoprávnenému zásahu došlo nedbanlivým konaním žalovaného v 1. rade, tento nekonal pod vplyvom alkoholu, za skutok bol právoplatne odsúdený, ako vodič priznal svoju chybu, ospravedlnil sa žalobkyni, preto priznaná náhrada nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie je nedôvodná. Navyše z vykonaného dokazovania vyplýva, že zdravotný stav žalobkyne nie je výlučne v príčinnej súvislosti s úmrtím jej syna C.. Nestotožnila sa preto s názorom žalobkyne a žiadala rozhodnúť v intenciách svojho odvolania.

13. K replike žalovanej v 3. rade žalobkyňa súdu doručila vyjadrenie, v ktorom zotrvala na tvrdení o vecnej správnosti výrokov I. a III. a poukázala na svoje odvolanie proti výroku II. Odvolanie žalovanej v 3. rade považuje za prekvapujúco smutné, keďže poisťovňa nežiada znížiť plnenie, ale navrhuje jej nič nepriznať. Uviedla, že námietky vyjadrené v odvolaní žalovanej v 3. rade boli prednášané v konaní pred súdom prvej inštancie a s nimi sa súd vypořiadal vo svojom rozsudku. K z. č. 514/2003 Z.z. a z. č. 274/2017 Z.z. uviedla, že upravujú iné situácie ako je predmetný prípad. Vo vzťahu k námietkam k priznaniu nároku na náhradu trov konania uviedla, že nárok uplatnila podľa vlastného uváženia, ktorý jej bol priznaný na základe voľnej úvahy súdu, preto má nárok na plnú náhradu trov konania.

14. V ďalších replikách tak žalobkyne, ako aj žalovanej v 3. rade strany zotrvali na svojich odvolaniach a vyjadreniach.

15. Žalovaní v 1. a 2. rade ani k odvolaniam, ani k ich vyjadreniam nezaujali svoje stanovisko v odvolacom konaní.

16. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil žalobkyni (keďže o to požiadala) a tiež na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 27.10.2020 a dospel k záveru, že odvolania žalobkyne a žalovanej v 3. rade čo do veci samej nie sú dôvodné.

17. Podľa § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

18. Uvedené ustanovenie dáva zákonnú možnosť, aby osoba, do práv ktorej bolo neoprávnene zasiahnuté sa domáhala ochrany svojej osobnosti. Za takýto zásah je možné jednoznačne považovať aj zásah do rodinnej sféry usmrtením jej rodinného príslušníka, za čo je možné žiadať náhradu nemajetkovej ujmy tak, ako to uplatnila žalobkyňa žalobou v predmetnej veci.

19. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 10C/59/2011-101 zo dňa 20.03.2012 bolo vyslovené, že žalobkyňa má právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, voči žalovaným v 1. až 3. rade, ktorí jej zodpovedajú spoločne a nerozdielne s tým, že výška nemajetkovej ujmy v peniazoch bude vyčíslená v konečnom rozsudku. Ďalším výrokom bola žaloba v časti o zaplatenie náhrady škody vo výške 5.639,93 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 04.02.2011 do zaplatenia zamietnutá. Bolo konštatované, že o trovách konania bude rozhodnuté v konečnom rozsudku. Tento rozsudok bol rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 19Co/139/2012-141 zo dňa 07.11.2013 potvrdený. Uvedenými rozhodnutiami bolo rozhodnuté o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala náhrady škody a ochrany osobnosti z dôvodu tragickej udalosti - úmrtia jej syna C. Q., nar. XX.XX.XXXX v dôsledku dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa XX.XX.XXXX. Vinníkom dopravnej nehody bol žalovaný v 1. rade ako vodič vozidla, ktorý bol aj rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12T/131/2009 zo dňa 20.01.2010 uznaný vinným z prečinu usmrtenia a ublíženia na zdraví. Žalovaný v 2. rade je vlastníkom uvedeného motorového vozidla a žalovaná v 3. rade poisťovateľom. Uvedenými rozhodnutiami bola judikovaná oprávnenosť nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch voči žalovaným v 1. až 3. rade. V ďalšom konaní preto bolo úlohou súdu prvej inštancie sa zaoberať už iba výškou náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola žalobkyňou žiadaná v rozsahu 100.000 eur, z ktorej bola súdom prvej inštancie priznaná suma 25.000 eur a v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá.

20. Aj podľa odvolacieho súdu priznaná suma 25.000 eur vzhľadom na okolnosti prípadu prejednávaneho v tejto veci je primeraná. Je nepochybným, že usmrtením syna žalobkyne došlo k enormnému negatívnejmu zásahu do jej rodinného života a citovej sféry. Nemožno poprieť, aby pre rodiča bola nejaká iná väčšia ujma, ako náhla, tragická, nezvratná strata milovaného dieťaťa. Úmrtie syna C. vo veku nedožitých XX-tich narodenín je možné a nevyhnutné spájať so stratou umožnenia vidieť ho dospievať, tešiť sa z jeho úspechov, zdieľať s ním chvíle radosti aj starosti. Tieto následky zásahu do súkromného a rodinného života žalobkyne sú trvalými, ktoré môže zmierniť iba čas a láska ostatných rodinných príslušníkov a blízkych, no v živote postihnutej matky už tieto nikdy úplne nevymiznú. Vo vzťahu k výške vyčíslenej náhrady nemajetkovej ujmy je možné súhlasiť s tvrdením, že nie sú stanovené presné pravidlá pre jej určenie, tiež, že každý prípad je špecifický, preto určiť výšku nemajetkovej ujmy zákonodarca ponechal na úvahu súdu. Táto úvaha súdu v žiadnom prípade nemôže byť nijakou ľubovôľou, ale musí vychádzať z konkrétnych okolností tej - ktorej veci. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v danej veci náležite zohľadnil závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj okolnosti, za ktorých došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne ako matky, ktorá stratila milovaného syna vo veku jeho rannej dospelosti, kedy už bremeno výchovy pominulo a malo nastať obdobie prežívania radosti z úspechov syna. Aj podľa názoru odvolacieho súdu prvoinštančný súd náležite zohľadnil psychický stav žalobkyne, ktorý nastal po strate syna C., čoho dôsledkom bol u nej vznik depresívnej poruchy s medikamentóznou terapiou. Bolo tiež zohľadnené

nedbanlivostné konanie žalovaného v 1. rade, jeho odsúdenie trestným rozsudkom a jeho postoj k nim zavinennej dopravnej nehode. Preto odvolací súd je toho názoru, že v konaní bolo preukázané, že nárok žalobkyne je oprávnený v súdom prvej inštancie priznanej sume 25.000 eur.

21. Odvolací súd sa preto s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku čo do veci samej, preto naň poukazuje. Iba na zvýraznenie správnosti, ako aj k odvolacím dôvodom uvádza nasledovné.

22. Je nutné súhlasiť s tvrdením žalovanej v 3. rade, že pri určení konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd musí vychádzať z konkrétneho prípadu a rozhodnutie musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Odvolací súd jednoznačne musí konštatovať, že žiadne finančné prostriedky a v akejkolvek výške nie sú spôsobilé zhojiť nezvratný následok, ktorým je strata syna v danom prípade vo veku XX rokov. Je nutné zohľadniť, že v danej veci ide o obeť dopravnej nehody, ktorým bol syn žalobkyne. Pritom závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy súd musí posúdiť najmä s ohľadom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. Strata syna C. bola nečakaná, tragická a žalobkyňou v žiadnom prípade nezavinená udalosť, ktorá do jej života zasiahla a navždy pretrhla doterajšiu jej väzbu so synom C.. Došlo tak k strate možnosti žalobkyne realizovať a rozvíjať svoj život vo vzťahu k tomuto synovi. Na uvedenom nemôže zmeniť nič ani to, že žalobkyňa má ďalšie dve deti, ku ktorým svoje väzby môže rozvíjať. Už aj skutočnosť, že na počesť nebohého C. sa v obci, kde žil pravidelne organizuje memoriál C. Q. nasvedčuje tomu, že nebohý C. bol aktívny a po jeho smrti je matka ochudobnená o radosť prežívať s ním aj jeho športové úspechy a radosti v živote.

23. Je treba súhlasiť s názorom žalovanej v 3. rade, že výška náhrady nemajetkovej ujmy musí odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Jej primárnym významom je zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Možno však jednoznačne skonštatovať, že vzniknutú nemajetkovú ujmu porušením osobnostných práv vo všeobecnom slova zmysle nie je možné odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvalifikovať a vyčíslieť.

24. Kritérium primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie zodpovedá aplikácii tzv. „statusu obete“ podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo dňa 06.03.2007, sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Stanková verzus Slovenská republika v rozhodnutí z 09.10.2007, č. sťažnosti 7205/02. Je možné v tejto súvislosti poukázať aj na publikáciu JUDr. Andrey Erdösovej, PhD., podľa ktorej pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd. Nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadniť aj životnú úroveň v danej krajine a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (Krátke pojednanie o škodách, ujmach a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora EÚ i Európskeho súdu pre ľudské práva). K ďalšej odvolacej námietke žalovanej v 3. rade, ktorou porovnáva a poukazuje na rozhodnutia iných súdov, odvolací súd upriamuje pozornosť na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/479/2012, ktorým bola priznaná suma 25.000 eur otcovi za smrť plnoletého syna a tiež na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/470/2011, ktorým bolo priznaných po 24.895,44 eur každému z rodičov plnoletej dcéry (XX ročnej), žijúcej v spoločnej domácnosti. Rovnako rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/479/2012, ktorým otcovi XX ročného syna bola priznaná suma 25.000 eur. Aj rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/47/2011 bolo rodičom plnoletej XX ročnej dcéry priznaných 49.790 eur. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/212/2017 bola rodičom plnoletého syna priznaná náhrada každému z rodičov po 20.000 eur. K výške nemajetkovej ujmy v peniazoch zaujal stanovisko aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/139/2011 z 30.10.2012, v ktorom uvádza „aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostala veľký priestor a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo...na strane druhej však treba vychádzať vždy z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať sa o preskúmateľné konkrétne hľadiská“. Z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR vyplýva, že výška náhrady nemajetkovej ujmy má byť určená z konkrétnych, dokazovaných zistených skutočností. Takouto skutočnosťou v prejednávanej príhode je jednoznačne smrť blízkej osoby žalobkyne, teda jej syna vo veku XX rokov, žijúceho v spoločnej domácnosti so žalobkyňou, u ktorých väzby boli veľmi silné a strádanie matky po tragickej smrti jej syna C. veľmi intenzívne a pretrvávajúce dlhú dobu, v dôsledku čoho sa žalobkyňa dostala do

psychiatrickej liečby a dodnes užíva antidepresíva, lebo jej bola diagnostikovaná depresívna porucha ťažkého stupňa. Uvedeným je jednoznačne preukázaná silná duševná ujma matky, t.j. žalobkyne, spôsobená smrťou jej XX ročného syna. Touto ujmom je jednoznačne absencia spoločného života matky a jej syna po smrtelnej nehode C..

25. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 22.06.2016 sp. zn. 3Cdo/1/2016 vyplýva, že nie je správny postup súdov, keď prípad prejednávanej veci porovnáva s podobným už právoplatne skončeným prípadom. Nech by bol súd akokoľvek motivovaný pozitívnou snahou o dosiahnutie rovnakého posúdenia veci v rovnakých prípadoch, nemôže bez ďalšieho v potrebnej miere vystihnúť to, ako široko, mnohohrstevne a rozmanito je vnútorne rozčlenená „štruktúrovaná“ osobnosť každej fyzickej osoby, aké individuálne a neopakovateľné vzťahy vznikajú medzi ňou a jej rodinnými príslušníkmi a aké dôsledky spôsobuje následné pretrhnutie väzieb vo vnútri rodiny, ku ktorému dochádza stratou člena rodiny. Je nespochybniteľné, že negatívny zásah do tejto osobnostnej sféry pôsobí zraňujúco individuálne a rozmanito u každej fyzickej osoby inak, lebo každý človek, sama jeho podstata, jeho emócie, vzťahy k iným sú veľmi individuálne. Ľudia nevnímajú vždy rovnako okolnosti vonkajšieho sveta a aj ich vzťahy s inými vykazujú znaky osobitosti, neopakovateľnosti s jedinečnosťou. Vzhľadom na to aj dôsledky zásahu do týchto osobnostných sfér života každého človeka sú vysoko individuálne. Na vyjadrenie rozsahu a intenzity ujmy, ktorú vyvolávali zásahy do týchto oblastí súkromného rodinného života je nepostačujúce (paušálne) prirovnanie s inými, i keď s obdobnými prípadmi.

26. Teda aj s vyššie uvedeného rozhodnutia je možné vyvodiť, že prípadné porovnávanie výšky priznávaných súm uplatňovaných ako nemajetková ujma v rôznych rozhodnutiach rôznych súdov nemôžu byť smerodajné a použiteľné aj pre iný, teda aj predmetný prípad. V prejednanom prípade bola súdom prvej inštancie náležite zistené a vyhodnotené okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práv žalobkyne, a to k usmrteniu jej syna C., boli konkretizované jej rodinné putá s nebohým synom, jej strádanie po jeho strate odôvodňujúce súdom prvej inštancie priznanú výšku nemajetkovej ujmy v sume 25.000 eur. Aj podľa názoru odvolacieho súdu táto priznaná suma zodpovedá požiadavke primeranosti a proporcionálnej náhrady utrpenia žalobkyne.

27. Ak odvolateľka - žalovaná v 3. rade tvrdí, že došlo k morálnemu zadostučineniu žalobkyne tým, že žalovaný v 1. rade bol odsúdený za to, že spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel syn žalobkyne vzhľadom na žalovanú sumu a priznanú sumu odvolací súd má za to, že táto námietka bola zohľadnená pri ustálení výšky nemajetkovej ujmy priznanej súdom prvej inštancie vo výške 25.000 eur. Je nepochybným, že rodinný stav vzťahu medzi žalobkyňou a jej synom C. bol veľmi vysoký. Nie je nepodstatným ani vek nebohého C., ktorý zomrel ako XX ročný, t.j. vo veku, kedy matka sa mohla tešiť z jeho úspechov a z toho akú výchovu mu poskytla. V tomto smere je nutné zdôrazniť aj to, že na počesť nebohého C. sa každoročne organizuje futbalový memoriál, z čoho je možné usudzovať, že nebohý C. bol dobrým a obľúbeným športovcom. Ani postoj žalovaného po tragickej dopravnej nehode, ani jeho odsúdenie nie sú dôvodom, aby žalobkyňa nebola priznaná nemajetková ujma v sume 25.000 eur. Je nepochybným, že aj do duševnej sféry žalovaného v 1. rade ako vodiča, ktorý zaviniel dopravnú nehodu s následkom smrti, táto udalosť výrazne zasiahla, pričom o spoluzavinení nebohého C. v danom prípade nie je možné hovoriť, keďže to počas konania pred súdom prvej inštancie nebolo ani uvádzané, ani preukazované. Skutočnosť, že žalovaný v 1. rade spôsobil dopravnú nehodu z nebanlivosti, nebol pod vplyvom alkoholu a bol za predmetný skutok právoplatne odsúdený, odôvodňuje záver o tom, že neprimeranou by mohla byť suma prevyšujúca sumu priznanú súdom prvej inštancie. K primeranosti priznanej sumy s poukazom na z. č. 514/2003 Z.z. a z. č. 215/2006 Z.z. odvolací súd uvádza, že uvedené zákony sa vzťahujú na iné nároky a na nárok žalobkyne uplatnenej v tomto konaní ich nie je možné aplikovať.

28. Keďže v odvolaní bolo namietané nesprávne právne posúdenie veci, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny, t.j. náležitý právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. O nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie v predmetnom konaní čo do veci samej však nejde. Súdom prvej inštancie správne aplikoval príslušné právne predpisy na zistený skutkový stav.

29. Vzhľadom na uvedené dôvody preto odvolací súd posúdil ako nedôvodné odvolacie námietky tak žalobkyne, ako aj odvolacie námietky žalovanej v 3. rade. Odvolací súd plne súhlasí s vyhodnotením vykonaných dôkazov a so závermi z nich vyplývajúcimi, ktoré prezentoval súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Závery súdu prvej inštancie, pre ktoré žalobkyňa priznal voči žalovaným v 1. až 3. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť nemajetkovú ujmu v sume 25.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku sú dostatočné na to, aby z nich bolo možné zistiť, akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil, čo považoval za preukázané a z akých dôvodov rozhodol tak, ako to vyjadril v petíte svojho rozsudku. S uvedenými závermi sa stotožňuje aj odvolací súd, a na ne poukazuje.

30. Odvolací súd ešte dodáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamena automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. sp. zn. II.ÚS/44/03, III.ÚS/209/04, I.ÚS/117/05, III.ÚS/191/2013). Rozsah povinností odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu (viď uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/163/2015 zo dňa 17.04.2016). Odvolací súd tak dospel k záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanovisko strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré primerane vysvetlil. Z hľadiska logiky a argumentačnej súdržnosti nebolo možné odôvodneniu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie čo do veci samej vytknúť nedostatky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS/252/04) a rovnako neznamena ani to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkou a právnymi názormi (viď rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I.ÚS/50/04).

31. Z vyššie uvedených dôvodov preto bol rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti žalovaných v 1. až 3. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňu náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, a vo výroku II., ktorým žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, postupom podľa § 387 CSP ako vecne správne potvrdený.

32. Výrok o trovách konania, ktorým súd prvej inštancie žalobkyňu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. až 3. rade v celom rozsahu, bolo nutné zrušiť a v uvedenom rozsahu vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Čo do výroku o trovách konania je nutné súhlasiť s odvolacou námietkou žalovanej v 3. rade, že pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie nezohľadnil a nevyhodnotil tú skutočnosť, že právoplatne už bolo rozhodnuté o zamietnutí náhrady škody vo výške 5.639,63 eur s príslušenstvom. Rozsudok v uvedenej časti je preto nepreskúmateľný.

33. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne rozhodnúť o trovách konania a svoje nové rozhodnutie náležite odôvodniť tak, aby bolo možné posúdiť, akými úvahami sa pri rozhodovaní o trovách konania riadil a aby v prípade podania oprávneho prostriedku bolo možné posúdiť správnosť, resp. nesprávnosť jeho rozhodnutia. Odvolací súd uvádza, že správne súd prvej inštancie vyhodnotil to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je nárokom, ktorý pri trovách konania je potrebné vyhodnotiť ako úspešne uplatnený nárok v prípade, ak je posúdená oprávnenosť nároku čo do jeho základu. Výška priznanej nemajetkovej ujmy je na úvahe súdu. Správnym je v takomto prípade pri výpočte trov konania vychádzať z priznanej sumy. Pri opätovnom rozhodnutí o trovách konania je potrebné vychádzať z toho, že žalobkyňa si uplatnila v konaní dva nároky, čo do jedného nároku nebola úspešná a čo do ďalšieho bola úspešná v jeho základe. Uvedené bude musieť súd prvej inštancie náležite zohľadniť. V novom rozhodnutí rozhodne o všetkých trovách konania.

34. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e** je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).